CLAUDIAN

THE ABDUCTION OF PERSEPHONE

WITH PREVIEWS

EPIC POEM .ORG
DIGITAL CLASSICS

AS IF INTERLEAVED

2.0

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

1 to 3

EXCLUDED:

Pre. 2 et rudibus remis sollicitavit aquas,
Pre. 4 quas natura negat praebuit arte vias:
Pre. 6 litora securo tramite summa legens;
Pre. 8 et leni coepit pandere vela Noto.
Pre. 10 cordaque languentem dedidicere metum.
Pre. 12 Aegaeas hiemes Ioniumque domat.

AS IF INTERLEAVED

language: Latin (late iv CE)
base text: Birt (1892)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 294 lines 2.0

PRINT:
2 to **5**

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

CLAUDIAN

THE ABDUCTION OF PERSEPHONE

BOOK 1

PREVIEW
Book 2

EPIC POEM .ORG
DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

Inventa secuit primus qui nave profundum
et rudibus remis sollicitavit aquas,
qui dubiis ausus committere flatibus alnum
tranquillis primum trepidus se credidit undis
mox longos temptare sinus et linquere terras
ast ubi paulatim praeceps audacia crevit
iam vagus irrumpit pelagus caelumque secutus

Inferni raptoris equos afflataque curru
sidera Taenario caligantesque profundae
Iunonis thalamos audaci promere cantu
mens congesta iubet. gressus removete profani:
iam furor humanos nostro de pectore sensus
expulit et totum spirant praecordia Phoebum;
iam mihi cernuntur trepidis delubra moveri
sedibus et claram dispergere limina lucem
adventum testata dei; iam magnus ab imis
auditur fremitus terris templumque remugit
Cecropium sanctasque faces extollit Eleusis.
angues Triptolemi strident et squamea curvis
colla levant attrita iugis lapsuque sereno
erecti roseas tendunt ad carmina cristas.
ecce procul ternis Hecate variata figuris
exoritur, levisque simul procedit Iacchus
crinali florens hedera, quem Parthica velat
tigris et auratos in nodum colligit ungues:
ebria Maeonius firmat vestigia thyrsus.
L1[I] Di, quibus innumerum vacui famulatur Averni
vulgus iners, opibus quorum donatur avaris
quidquid in orbe perit, quos Styx liventibus ambit
interfusa vadis et quos fumantia torquens
aequora gurgitibus Phlegethon perlustrat anhelis:
vos mihi sacrarum penetralia pandite rerum
et vestri secreta poli: qua lampade Ditem
flexit Amor; quo ducta ferox Proserpina raptu
possedit dotale Chaos quantasque per oras
sollicito genetrix erraverit anxia cursu;
unde datae populis fruges et glande relicta
cesserit inventis Dodonia quercus aristis.
Dux Erebi quondam tumidas exarsit in iras
proelia moturus superis, quod solus egeret
conubiis sterilesque diu consumeret annos
impatiens nescire torum nullasque mariti
inlecebras nec dulce patris cognoscere nomen.
iam quaecumque latent ferali monstra barathro
in turmas aciemque ruunt contraque Tonantem
coniurant Furiae, crinitaque sontibus hydris
Tesiphone quatiens infausto lumine pinum
armatos ad castra vocat pallentia Manes.
paene reluctatis iterum pugnantia rebus
rupissent elementa fidem penitusque revulso
carcere laxatis pubes Titania vinclis
vidisset caeleste iubar rursusque cruentus
Aegaeon positis aucto de corpore nodis
obvia centeno vexasset fulmina motu.
Sed Parcae vetuere minas orbique timentes
ante pedes soliumque ducis fudere severam
canitiem genibusque suas cum supplice fletu
admovere manus: quarum sub iure tenentur
omnia, quae seriem fatorum pollice ducunt
longaque ferratis evolvunt saecula fusis.
prima fero Lachesis clamabat talia regi
incultas dispersa comas: ‘O maxime noctis
arbiter umbrarumque potens, cui nostra laborant
stamina, qui finem cunctis et semina praebes
nascendique vices alterna morte rependis,
qui vitam letumque regis (nam quidquid ubique
gignit materies, hoc te donante creatur
debeturque tibi certisque ambagibus aevi
rursus corporeos animae mittuntur in artus):
ne pete firmatas pacis dissolvere leges,
quas dedimus nevitque colus, neu foedera fratrum
civili converte tuba. cur impia tollis
signa? quid incestis aperis Titanibus auras?
posce Iovem; dabitur coniunx.’ Vix illa pepercit
erubuitque preces, animusque relanguit atrox
quamvis indocilis flecti: ceu turbine rauco
cum gravis armatur Boreas glacieque nivali L2[O]
hispidus et Getica concretus grandine pennas
disrumpit, pelagus, silvas camposque sonoro
flamine rapturus; si forte adversus aenos
Aeolus obiecit postes, vanescit inanis
impetus et fractae redeunt in claustra procellae.
tunc Maia genitum, qui fervida dicta reportet,
imperat acciri. Cyllenius astitit ales
somniferam quatiens virgam tectusque galero.
ipse rudi fultus solio nigraque verendus
maiestate sedet: squalent inmania foedo
sceptra situ; sublime caput maestissima nubes
asperat et dirae riget inclementia formae:
terrorem dolor augebat. tunc talia celso
ore tonat (tremefacta silent dicente tyranno
atria: latratum triplicem compescuit ingens
ianitor et presso lacrimarum fonte resedit
Cocytos tacitisque Acheron obmutuit undis
et Phlegethonteae requierunt murmura ripae):
‘Atlantis Tegeaee nepos, commune profundis
et superis numen, qui fas per limen utrumque
solus habes geminoque facis commercia mundo,
i celer et proscinde Notos et iussa superbo
redde Iovi; ‘tantumne tibi, saevissime frater,
in me iuris erit? sic nobis noxia vires

cum caelo Fortuna tulit? num robur et arma
perdidimus, si rapta dies? an forte iacentes
ignavosque putas, quod non Cyclopia tela
stringimus aut vanas tonitru deludimus auras?
nonne satis visum, grati quod luminis expers
tertia supremae patior dispendia sortis
informesque plagas, cum te laetissimus ornet
Signifer et vario cingant splendore Triones;
sed thalamis etiam prohibes? Nereia glauco
Neptunum gremio complectitur Amphitrite:
te consanguineo recipit post fulmina fessum
Iuno sinu. quid enim narrem Latonia furta,
quid Cererem magnamque Themin? tibi tanta creandi
copia; te felix natorum turba coronat.
ast ego deserta maerens inglorius aula
implacidas nullo solabor pignore curas?
non adeo toleranda quies. primordia testor
noctis et horrendae stagna intemerata paludis:
si dicto parere negas, patefacta ciebo
Tartara, Saturni veteres laxabo catenas.
obducam tenebris solem, compage soluta
lucidus umbroso miscebitur axis Averno.'
Vix ea fatus erat, iam nuntius astra tenebat.
audierat mandata pater secumque volutat
diversos ducens animos, quae tale sequatur
L2[I] coniugium Stygiosque velit pro sole recessus.
certa requirenti tandem sententia sedit.
Hennaeae Cereri proles optata virebat
unica, nec tribuit subolem Lucina secundam
fessaque post primos haeserunt viscera partus
infecunda quidem: sed cunctis altior extat
matribus et numeri damnum Proserpina pensat.
hanc fovet, hanc sequitur: vitulam non blandius ambit
torva parens, pedibus quae nondum proterit arva
nec nova lunatae curvavit germina frontis.
iam matura toro plenis adoleverat annis
virginitas, tenerum iam pronuba flamma pudorem
sollicitat mixtaque tremit formidine votum.
personat aula procis: pariter pro virgine certant
Mars clipeo melior, Phoebus praestantior arcu;
Mars donat Rhodopen, Phoebus largitur Amyclas
et Delon Clariosque Lares; hinc aemula Iuno.
hinc poscit Latona nurum. despexit utrumque
flava Ceres raptusque timens (heu caeca futuri!)
commendat Siculis furtim sua gaudia terris
[infidis Laribus natam commisit alendam,
aethera deseruit Siculasque relegat in oras]
ingenio confisa loci. Trinacria quondam
Italiae pars iuncta fuit; sed pontus et aestus
mutavere situm. rupit confinia Nereus
2 (2C) victor et abscissos interluit aequore montes
parvaque cognatas prohibent discrimina terras.
nunc illam socia ruptam tellure trisulcam
opposuit natura mari: caput inde Pachyni
respuit Ionias praetentis rupibus iras;
hinc latrat Gaetula Thetis Lilybaeaque pulsat
brachia consurgens; hinc indignata teneri
concutit obiectum rabies Tyrrhena Pelorum.
in medio scopulis se porrigit Aetna perustis,
Aetna Giganteos numquam tacitura triumphos,
Enceladi bustum, qui saucia terga revinctus
spirat inexhaustum flagranti vulnere sulphur
et, quotiens detractat onus cervice rebelli
in laevum dextrumque latus. tunc insula fundo
vellitur et dubiae nutant cum moenibus urbes.
Aetnaeos apices solo cognoscere visu.
non aditu temptare licet. pars cetera frondet
arboribus: teritur nullo cultore cacumen.
nunc movet indigenas nimbos piceaque gravatum
foedat nube diem, nunc motibus astra lacessit
terrificis damnisque suis incendia nutrit.
sed quamvis nimio fervens exuberet aestu,
scit nivibus servare fidem pariterque favillis
durescit glacies tanti secura vaporis,
arcano defensa gelu, fumoque fideli
lambit contiguas innoxia flamma pruinas. L2[I]
quae scopulos tormenta rotant? quae tanta cavernas
vis glomerat? quo fonte ruit Vulcanius amnis?
sive quod obicibus discurrens ventus opertis
offenso rimosa furit per saxa meatu,
dum scrutatur iter, libertatemque reposcens
putria multivagis populatur flatibus antra;
seu mare sulphurei ductum per viscera montis
oppressis ignescit aquis et pondera librat.
Hic ubi servandum mater fidissima pignus
abdidit, ad Phrygios tendit secura penates
turrigeramque petit Cybelen sinuosa draconum
membra regens, volucri qui pervia nubila tractu
signant et placidis umectant frena venenis:
frontem crista tegit; pingunt maculosa virentes
terga notae; rutilum squamis intermicat aurum.
nunc spiris Zephyros tranant: nunc arva volatu
inferiore secant. cano rota pulvere labens
sulcatam fecundat humum: flavescit aristis
orbita; surgentes condunt vestigia fruges:
vestit iter comitata seges. Iam linquitur Aetna
totaque decrescit refugo Trinacria visu.
heu quotiens praesaga mali violavit oborto
rore genas! quotiens oculos ad tecta retorsit
talia voce movens: salve, gratissima tellus,

quam nos praetulimus caelo, cui gaudia nostri
Claudian sanguinis et caros uteri commendo labores.
De Raptu praemia digna manent: nullos patiere ligones
et nullo rigidi versabere vomeris ictu.
sponte tuus florebit ager; cessante iuvenco
ditior oblatas mirabitur incola messes.'
sic ait et fulvis tetigit serpentibus Idam.
Hic sedes augusta deae templique colendi
relligiosa silex, densis quam pinus obumbrat
frondibus et nulla lucos agitante procella
stridula coniferis modulatur carmina ramis.
terribiles intus thiasi vesanaque mixto
concentu delubra gemunt; ululatibus Ide
bacchatur: timidas inclinant Gargara silvas.
postquam visa Ceres, mugitum tympana frenant:
conticuere chori: Corybas non impulit ensem:
non buxus, non aera sonant blandasque leones
summisere iubas. adytis gavisa Cybebe
exilit et pronas intendit ad oscula turres.
Viderat haec dudum summa speculatus ab arce
Iuppiter ac Veneri mentis penetralia pandit:
'curarum, Cytherea, tibi secreta fatebor.
Candida Tartareo nuptum Proserpina regi
iam pridem decreta dari: sic Atropos urget:
sic cecinit longaeva Themis. nunc matre remota
L2[O] rem peragi tempus. fines invade Sicanos
et Cereris prolem patulis inludere campis.
crastina puniceos cum lux detexerit ortus,
coge tuis armata dolis, quibus urere cuncta.
me quoque saepe soles. cur ultima regna quiescunt?
nulla sit inmunis regio nullumque sub umbris
pectus inaccensum Veneri. iam tristis Erinys
sentiat ardores; Acheron Ditisque severi
ferrea lascivis mollescant corda sagittis.'
Accelerat praecepta Venus: iussuque parentis
Pallas et inflexo quae terret Maenala cornu
addunt se comites. divino semita gressu
claruit, augurium qualis laturus iniquum
praepes sanguineo dilabitur igne cometes
prodigiale rubens: non illum navita tuto,
non impune vident populi, sed crine minaci
nuntiat aut ratibus ventos aut urbibus hostes.
devenere locum, Cereris quo tecta nitebant
1.250 ✦ Cyclopum firmata manu: stant ardua ferro
moenia, ferrati postes, inmensaque nectit
claustra chalybs. nullum tanto sudore Pyragmon
nec Steropes construxit opus: non talibus umquam
spiravere Notis animae nec flumine tanto
incoctum maduit lassa cervice metallum.
1.256 atria vestit ebur; trabibus solidatur aenis

3 culmen et in celsas surgunt electra columnas.
Ipsa domum tenero mulcens Proserpina cantu
irrita texebat rediturae munera matri.
hic elementorum seriem sedesque paternas
insignibat acu, veterem qua lege tumultum
discrevit Natura parens et semina iussis
discessere locis: quidquid leve. fertur in altum:
in medium graviora cadunt; incanduit aer;
legit flamma polum: fluxit mare: terra pependit.
nec color unus erat: stellas accendit in auro,
ostro fundit aquas. attollit litora gemmis
filaque mentitos iamiam caelantia fluctus
arte tument: credas inlidi cautibus algam
et raucum bibulis inserpere murmur harenis.
addit quinque plagas: mediam subtegmine rubro
obsessam fervore notat; squalebat inustus
limes et adsiduo sitiebant stamina sole.
vitales utrimque duas, quas mitis oberrat
temperies habitanda viris; in fine supremo
torpentes traxit geminas brumaque perenni
foedat et aeterno contristat frigore telas.
nec non et patrui pingit sacraria Ditis
fatalesque sibi Manes; nec defuit omen,
praescia nam subitis maduerunt fletibus ora.
Coeperat et vitreis summo iam margine texti
Oceanum sinuare vadis; sed cardine verso L1[I]
cernit adesse deas imperfectumque laborem
deserit et niveos infecit purpura vultus
per liquidas succensa genas castaeque pudoris
inluxere faces: non sic decus ardet eburnum,
Lydia Sidonio quod femina tinxerit ostro.
Merserat unda diem; sparso nox umida somno
languida caeruleis invexerat otia bigis,
iamque viam Pluto superas molitur ad auras
germani monitu. torvos invisa iugales
Allecto temone ligat, qui pascua mandunt
Cocyti pratisque Erebi nigrantibus errant
stagnaque tranquillae potantes marcida Lethes
aegra soporatis spumant oblivia linguis:
Orphnaeus crudele micans Aethonque sagitta
ocior et Stygii sublimis gloria Nycteus
armenti Ditisque nota signatus Alastor.
stabant ante fores iuncti saevumque fremebant
crastina venturae spectantes gaudia praedae. 1.300
Impulit Ionios praemisso lumine fluctus 2.53
nondum pura dies; tremulis vibratur in undis
ardor et errantes ludunt per caerula flammae.
iamque audax animi fidaeque oblita parentis
fraude Dionaea riguos Proserpina saltus
5 (sic Parcae iussere) petit. ter cardine verso 2.58
praesagum cecinere fores; ter conscia fati

AS IF INTERLEAVED

language: Latin (late iv CE)
base text: Birt (1892)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

This **UNRESTRICTED INTERLEAVABLE LAYOUT** of this **PUBLIC DOMAIN TEXT** is available for free at ARCHIVE.ORG (LINK).

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 424 lines 2.0

2

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

CLAUDIAN

THE ABDUCTION OF PERSEPHONE

BOOK 2

PREVIEW
Book 3

EPIC POEM .ORG
DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

2

PRINT:
6 to **11**

Pre. 1 Otia sopitis ageret cum cantibus Orpheus
Pre. 3 lugebant erepta sibi solacia Nymphae,
Pre. 5 saeva feris natura redit metuensque leonem
Pre. 7 illius et duri flevere silentia montes
Pre. 9 sed postquam Inachiis Alcides missus ab Argis
Pre. 11 diraque sanguinei vertit praesaepia regis
Pre. 13 tunc patriae festo laetatus tempore vates
Pre. 15 et resides levi modulatus pectine nervos
Pre. 17 vix auditus erat: venti frenantur et undae.
Pre. 19 porrexit Rhodope sitientes carmina rupes,
Pre. 21 ardua nudato descendit populus Haemo
Pre. 23 Cirrhaeasque dei quamvis despexerit artes,
Pre. 25 securum blandi leporem fovere Molossi
Pre. 27 concordes varia ludunt cum tigride dammae:
Pre. 29 ille novercales stimulos actusque canebat
Pre. 31 quod timidae matri pressos ostenderit angues
Pre. 33 ‘ te neque Dictaeas quatiens mugitibus urbes
Pre. 35 non leo sidereos caeli rediturus ad axes,
Pre. 37 solvis Amazonios cinctus, Stymphalidas arcu
Pre. 39 tergeminique ducis numerosos deicis artus
Pre. 40 non cadere Antaeo, non crescere profuit hydrae:
Pre. 43 Caci flamma perit; rubuit Busiride Nilus;
Pre. 45 te Libyci stupuere sinus, te maxima Tethys
Pre. 47 firmior Herculea mundus cervice pependit;
Pre. 49 Thracius haec vates. sed tu Tirynthius alter.
L1[I] 51=> antraque Musarum longo torpentia somno
Impulit Ionios praemisso lumine fluctus
nondum pura dies; tremulis vibratur in undis
ardor et errantes ludunt per caerula flammae.
iamque audax animi fidaeque oblita parentis
fraude Dionaea riguos Proserpina saltus
(sic Parcae iussere) petit. ter cardine verso
praesagum cecinere fores; ter conscia fati
flebile terrificis gemuit mugitibus Aetna,
nullis illa tamen monstris nulloque tenetur
prodigio. comites gressum iunxere sorores.
  Prima dolo gaudens et tanto concita voto
it Venus et raptus metitur corde futuros,
iam dirum flexura chaos, iam Dite subacto
ingenti famulos Manes ductura triumpho.
illi multifidos crinis sinuatur in orbes
Idalia divisus acu; sudata marito
fibula purpureos gemma suspendit amictus.
  Candida Parrhasii post hanc regina Lycaei
et Pandionias quae cuspide protegit arces,
utraque virgo, ruunt: haec tristibus aspera bellis.
Claudian haec metuenda feris. Tritonia casside fulva
De Raptu ◆ caelatum Typhona gerit, qui summa peremptus
ima parte viget, moriens et parte superstes;
2.76 hastaque terribili surgens per nubila ferro

4 (3C) instar habet silvae; tantum stridentia colla
Gorgonis obtentu pallae fulgentis inumbrat. **Claudian**
at Triviae lenis species et multus in ore **De Raptu**
frater erat, Phoebique genas et lumina Phoebi
esse putes, solusque dabat discrimina sexus.
brachia nuda nitent; levibus proiecerat auris
indociles errare comas, arcuque remisso
otia nervus agit; pendent post terga sagittae.
crispatur gemino vestis Gortynia cinctu
poplite fusa tenus, motoque in stamine Delos
errat et aurato trahitur circumflua ponto.
  Quas inter Cereris proles, nunc gloria matris,
mox dolor, aequali tendit per gramina passu
nec membris nec honore minor potuitque videri
Pallas, si clipeum ferret, si spicula, Phoebe,
collectae tereti nodantur iaspide vestes.
pectinis ingenio numquam felicior artis
contigit eventus: nulli sic consona telae
fila nec in tantum veri duxere figuras.
hic Hyperionio Solem de semine nasci
fecerat et pariter. forma sed dispare, Lunam.
aurorae noctisque duces; cunabula Tethys
praebet et infantes gremio solatur anhelos
caeruleusque sinus roseis radiatur alumnis.
invalidum dextro portat Titana lacerto
nondum luce gravem nec pubescentibus alte **L2[O]**
cristatum radiis: primo clementior aevo
fingitur et tenerum vagitu despuit ignem.
laeva parte soror vitrei libamina potat
uberis et parvo signatur tempora cornu.
  Tali luxuriat cultu. comitantur euntem
1 (1C) Naides et socia stipant utrimque caterva,
quae fontes, Crinise. tuos et saxa rotantem
Pantagiam nomenque Gelam qui praebuit urbi
concelebrant, quas pigra vado Camerina palustri,
quas Arethusaei latices, quas advena nutrit
Alpheus (Cyane totum supereminet agmen):
qualis Amazonidum peltis exultat ademptis
3 pulchra cohors, quotiens Arcton populata virago
Hippolyte niveas ducit post proelia turmas,
seu flavos stravere Getas seu forte rigentem
Thermodontiaca Tanaim fregere securi;
aut quales referunt Baccho sollemnia Nymphae
Maeoniae, quas Hermus alit, ripasque paternas
percurrunt auro madidae: laetatur in antro
amnis et undantem declinat prodigus urnam.
  Viderat herboso sacrum de vertice vulgus
Henna parens florum curvaque in valle sedentem
compellat Zephyrum: ‘pater o gratissime veris,
7 qui mea lascivo regnas per prata meatu **2**.126

semper et adsiduis inroras flatibus annum,
respice Nympharum coetus et celsa Tonantis
germina per nostros dignantia ludere campos.
nunc adsis faveasque, precor: nunc omnia fetu
pubescant virgulta velis, ut fertilis Hybla
invideat vincique suos non abnuat hortos.
quidquid turiferis spirat Panchaia silvis,
quidquid odoratus longe blanditur Hydaspes,
quidquid ab extremis ales longaeva colonis
colligit optato repetens exordia saeclo.
in venas disperge meas et flamine largo
rura fove. merear divino pollice carpi
et nostris cupiant ornari numina sertis.'
Dixerat: ille novo madidantes nectare pennas
concutit et glaebas fecundo rore maritat,
quaque volat vernus sequitur rubor; omnis in herbas
turget humus medioque patent convexa sereno.
sanguineo splendore rosas, vaccinia nigro
imbuit et dulci violas ferrugine pingit.
Parthica quae tantis variantur cingula gemmis
regales vinctura sinus? quae vellera tantum
ditibus Assyrii spumis fucantur aeni?
non tales volucer pandit Iunonius alas,
nec sic innumeros arcu mutante colores
incipiens redimitur hiems, cum tramite flexo
L2[I] semita discretis interviret umida nimbis.
Forma loci superat flores: curvata tumore
parvo planities et mollibus edita clivis
creverat in collem; vivo de pumice fontes
roscida mobilibus lambebant gramina rivis,
silvaque torrentes ramorum frigore soles
temperat et medio brumam sibi vindicat aestu:
apta fretis abies, bellis accommoda cornus,
quercus amica Iovi, tumulos tectura cupressus,
ilex plena favis, venturi praescia laurus;
fluctuat hic denso crispata cacumine buxus,
hic hederae serpunt, hic pampinus induit ulmos.
haud procul inde lacus (Pergum dixere Sicani)
panditur et nemorum frondoso margine cinctus
vicinis pallescit aquis: admittit in altum
cernentes oculos et late pervius umor
ducit inoffensos liquido sub flumine visus
imaque perspicui prodit secreta profundi.
[huc elapsa cohors gaudet per florida rura.]
Hortatur Cytherea legant. 'nunc ite, sorores,
dum matutinis praesudat solibus aer,
Claudian dum meus umectat flaventes Lucifer agros
De Raptu ◆ roranti praevectus equo.' sic fata doloris
carpit signa sui. varios tum cetera saltus
2.176 invasere cohors: credas examina fundi

5 (4C) Hyblaeum raptura thymum, cum cerea reges
castra movent fagique cava dimissus ab alvo Claudian
mellifer electis exercitus obstrepit herbis. De Raptu
pratorum spoliatur honos: haec lilia fuscis
intexit violis; hanc mollis amaracus ornat;
haec graditur stellata rosis, haec alba ligustris.
te quoque, flebilibus maerens Hyacinthe figuris,
Narcissumque metunt, nunc inclita germina veris,
praestantes olim pueros: tu natus Amyclis.
hunc Helicon genuit; disci te perculit error,
hunc fontis decepit amor; te fronte retusa
Delius, hunc fracta Cephisus harundine luget.
Aestuat ante alias avido fervore legendi
frugiferae spes una deae: nunc vimine texto
ridentes calathos spoliis agrestibus implet;
nunc sociat flores seseque ignara coronat,
augurium fatale tori. quin ipsa tubarum
armorumque potens dextram, qua fortia turbat
agmina, qua stabiles portas et moenia vellit,
iam levibus laxat studiis hastamque reponit
insuetisque docet galeam mitescere sertis;
ferratus lascivit apex horrorque recessit
Martius et cristae pacato fulgure vernant.
nec, quae Parthenium canibus scrutatur odorem.
aspernata choros libertatemque comarum
iniecta voluit tantum frenare corona. L3[O]
Talia virgineo passim dum more geruntur,
ecce repens mugire fragor, confligere turres
pronaque vibratis radicibus oppida verti.
causa latet; dubios agnovit sola tumultus
diva Paphi mixtoque metu perterrita gaudet.
2 (2C) iamque per anfractus animarum rector opacos
sub terris quaerebat iter gravibusque gementem
Enceladum calcabat equis: inmania findunt
membra rotae pressaque Gigas cervice laborat
Sicaniam cum Dite ferens temptatque moveri
debilis et fessis serpentibus impedit axem:
fumida sulphureo praelabitur orbita dorso.
4 ac velut occultus securum pergit in hostem
miles et effossi subter fundamina campi
transilit inclusos arcano limite muros
turbaque deceptas victrix erumpit in arces
terrigenas imitata viros: sic tertius heres
Saturni latebrosa vagis rimatur habenis
devia, fraternum cupiens exire sub orbem.
ianua nulla patet; prohibebant undique rupes
oppositae duraque deum compage tenebant:
non tulit ille moras indignatusque trabali
saxa ferit sceptro. Siculae sonuere cavernae;
8 turbatur Lipare; stupuit fornace relicta 2.226

Mulciber et trepidus deiecit fulmina Cyclops.
audiit et si quem glacies Alpina coercet
et qui te, Latiis nondum praecincte trophaeis
Thybri, natat missamque Pado qui remigat alnum.
Sic, cum Thessaliam scopulis inclusa teneret
Peneo stagnante palus et mersa negaret
arva coli, trifida Neptunus cuspide montes
impulit adversos: tunc forti saucius ictu
dissiluit gelido vertex Ossacus Olympo;
carceribus laxantur aquae factoque meatu
redduntur fluviusque mari tellusque colonis.
Postquam victa manu duros Trinacria nexus
solvit et inmenso late discessit hiatu,
apparet subitus caelo timor; astra viarum
mutavere fidem: vetito se proluit Arctos
aequore; praecipitat pigrum formido Booten:
horruit Orion. audito palluit Atlas
hinnitu: rutilos obscurat anhelitus axes
discolor et longa solitos caligine pasci
terruit orbis equos; pressis haesere lupatis
attoniti meliore polo rursusque verendum
in chaos obliquo certant temone reverti.
mox ubi pulsato senserunt verbera tergo
et solem didicere pati, torrentius amne
L3[I] hiberno tortaque ruunt pernicius hasta:
quantum non iaculum Parthi, non impetus Austri,
non leve sollicitae mentis discurrit acumen.
sanguine frena calent; corrumpit spiritus auras
letifer; infectae spumis vitiantur harenae.
Diffugiunt Nymphae: rapitur Proserpina curru
imploratque deas. Iam Gorgonis ora revelat
Pallas et intento festinat Delia telo
nec patruo cedunt: stimulat communis in arma
virginitas crimenque feri raptoris acerbat.
ille velut stabuli decus armentique iuvencam
cum leo possedit nudataque viscera fodit
unguibus et rabiem totos exegit in armos:
stat crassa turpis sanie nodosque iubarum
excutit et viles pastorum despicit iras.
‘Ignavi domitor vulgi, deterrime fratrum,’
Pallas ait; ‘quae te stimulis facibusque profanis
Eumenides movere? tua cur sede relicta
audes Tartareis caelum incestare quadrigis?
sunt tibi deformes Dirae, sunt altera Lethes
numina, sunt tristes Furiae, te coniuge dignae.
fratris linque domos, alienam desere sortem;
nocte tua contentus abi. quid viva sepultis
admisces? nostrum quid proteris advena mundum?’
Talia vociferans avidos transire minaci
cornipedes umbone ferit clipeique retardat

6 (5C) obice Gorgoneisque premens adsibilat hydris
praetentaque operit crista; libratur in ictum
fraxinus et nigros inluminat obvia currus
missaque paene foret, ni Iuppiter aethere summo
pacificas rubri torsisset fulminis alas
confessus socerum: nimbis hymenaeus hiulcis
intonat et testes firmant conubia flammae.
Invitae cessere deae. compescuit arcum
cum gemitu talesque dedit Latonia voces:
‘Sis memor o longumque vale. reverentia patris
obstitit auxilio, nec nos defendere contra
possumus: imperio vinci maiore fatemur.
in te coniurat genitor populoque silenti
traderis, heu! cupidas non adspectura sorores
aequalemque chorum. quae te fortuna supernis
abstulit et tanto damnavit sidera luctu?
iam neque Partheniis innectere retia lustris
nec pharetram gestare libet: securus ubique
spumet aper saevique fremant impune leones.
te iuga Taygeti, posito te Maenala flebunt
venatu maestoque diu lugebere Cyntho.
Delphica quin etiam fratris delubra tacebunt.’
Interea volucri fertur Proserpina curru
Caesariem diffusa Noto planctuque lacertos
verberat et questus ad nubila tendit inanes: L3[I]
‘Cur non torsisti manibus fabricata Cyclopum
in nos tela, pater? sic me crudelibus umbris
tradere, sic toto placuit depellere mundo?
nullane te flectit pietas nihilumque paternae
mentis inest? tantas quo crimine movimus iras?
non ego. cum rapido saeviret Phlegra tumultu,
3 (3C) signa deis adversa tuli; non robore nostro
Ossa pruinosum vexit glacialis Olympum.
quod conata nefas aut cuius conscia culpae
exul ad inmanes Erebi detrudor hiatus?
o fortunatas alii quascumque tulere
raptores! saltem communi sole fruuntur.
sed mihi virginitas pariter caelumque negatur,
5 eripitur cum luce pudor, terrisque relictis
servitum Stygio ducor captiva tyranno.
o male dilecti flores despectaque matris
consilia! o Veneris deprensae serius artes!
mater, io! seu te Phrygiis in vallibus Idae
Mygdonio buxus circumsonat horrida cantu,
seu tu sanguineis ululantia Dindyma Gallis
incolis et strictos Curetum respicis enses:
exitio succurre meo! compesce furentem!
comprime ferales torvi praedonis habenas!’
Talibus ille ferox dictis fletuque decoro
vincitur et primi suspiria sensit amoris.

tunc ferrugineo lacrimas deterget amictu
Claudian et placida maestum solatur voce dolorem:
De Raptu **'Desine funestis animum, Proserpina, curis**
et vano vexare metu. maiora dabuntur
sceptra nec indigni taedas patiere mariti.
ille ego Saturni proles, cui machina rerum
servit et inmensum tendit per inane potestas.
amissum ne crede diem: sunt altera nobis
sidera, sunt orbes alii, lumenque videbis
purius Elysiumque magis mirabere solem
cultoresque pios; illic pretiosior aetas,
aurea progenies habitat, semperque tenemus
quod superi meruere semel. nec mollia desunt
prata tibi; Zephyris illic melioribus halant
perpetui flores, quos nec tua protulit Henna,
est etiam lucis arbor praedives opacis
fulgentes viridi ramos curvata metallo:
haec tibi sacra datur fortunatumque tenebis
autumnum et fulvis semper ditabere pomis.
parva loquor: quidquid liquidus complectitur aer,
quidquid alit tellus, quidquid maris aequora verrunt,
quod fluvii volvunt, quod nutrivere paludes,
cuncta tuis pariter cedent animalia regnis
lunari subiecta globo, qui septimus auras
ambit et aeternis mortalia separat astris.
L3[O] sub tua purpurei venient vestigia reges
deposito luxu turba cum paupere mixti
(omnia mors aequat!); tu damnatura nocentes,
tu requiem latura piis; te iudice sontes
improba cogentur vitae commissa fateri.
accipe Lethaeo famulas cum gurgite Parcas.
sitque fatum quodcumque voles.' Haec fatus ovantes
exhortatur equos et Tartara mitior intrat.
conveniunt animae, quantas violentior Auster
decutit arboribus frondes aut nubibus imbres
colligit aut frangit fluctus aut torquet harenas;
cunctaque praecipiti stipantur saecula cursu
insignem visura nurum. mox ipse serenus
ingreditur facili passus mollescere risu
dissimilisque sui. dominis intrantibus ingens
assurgit Phlegethon: flagrantibus hispida rivis
barba madet totoque fluunt incendia vultu.
Occurrunt properi lecta de plebe ministri:
pars altos revocant currus frenisque solutis
vertunt emeritos ad pascua nota iugales;
pars aulaea tenent; alii praetexere ramis
limina et in thalamum cultas extollere vestes.
reginam casto cinxerunt agmine matres
Elysiae teneroque levant sermone timores
2.376 et sparsos religant crines et vultibus addunt
flammea sollicitum praevelatura pudorem
Pallida laetatur regio gentesque sepultae
luxuriant epulisque vacant genialibus umbrae.
grata coronati peragunt convivia Manes;
rumpunt insoliti tenebrosa silentia cantus;
sedantur gemitus. Erebi se sponte relaxat
squalor et aeternam patitur rarescere noctem
urna nec incertas versat Minoia sortes.
verbera nulla sonant nulloque frementia luctu
impia dilatis respirant Tartara poenis:
non rota suspensum praeceps Ixiona torquet;
non aqua Tantaleis subducitur invida labris.
solvitur Ixion et Tantalus invenit undas
et Tityus tandem spatiosos erigit artus
squalentisque novem detexit iugera campi
(tantus erat!), laterisque piger sulcator opaci
invitus trahitur lasso de pectore vultur
abreptasque dolet iam non sibi crescere fibras.
Oblitae scelerum formidatique furoris
Eumenides cratera parant et vina feroci
crine bibunt flexisque minis iam lene canentes
extendunt socios ad pocula plena cerastas
et festas alio succendunt lumine taedas.
tunc et pestiferi pacatum flumen Averni
innocuae transistis, aves, flatumque repressit
Amsanctus: fixo tacuit torrente vorago. L2[I]
tunc Acheronteos mutato gurgite fontes
lacte novo tumuisse ferunt, hederisque virentem
Cocyton dulci perhibent undasse Lyaeo.
stamina nec rumpit Lachesis; nec turbida sacris
obstrepitant lamenta choris. mors nulla vagatur
in terris, nullique rogum planxere parentes.
navita non moritur fluctu, non cuspide miles;
oppida funerei pollent inmunia leti,
impexamque senex velavit harundine frontem
portitor et vacuos egit cum carmine remos.
Iam suus inferno processerat Hesperus orbi:
ducitur in thalamum virgo. stat pronuba iuxta
stellantes Nox picta sinus tangensque cubile
omina perpetuo genitalia foedere sancit;
exultant cum voce pii Ditisque sub aula
talia pervigili sumunt exordia plausu:
'Nostra potens Iuno tuque o germane Tonantis
et gener, unanimi consortia discite somni
mutuaque alternis innectite vota lacertis.
iam felix oritur proles; iam laeta futuros
expectat Natura deos. nova numina rebus Claudian
addite et optatos Cereri proferte nepotes.' 2.424 De Raptu
Iuppiter interea cinctam Thaumantida nimbis 3.1
ire iubet totoque deos arcessere mundo. 3.2

illa colorato Zephyros illapsa volatu
numina conclamat pelagi Nymphasque morantes
increpat et Fluvios umentibus evocat antris.
ancipites trepidique ruunt, quae causa quietos
excierit, tanto quae res agitanda tumultu.
ut patuit stellata domus, considere iussi
nec confusus honor: caelestibus ordine sedes
prima datur; tractum proceres tenuere secundum
aequorei, placidus Nereus reverendaque Phorci
canities; Glaucum series extrema biformem
accipit et certo mansurum Protea vultu.
nec non et senibus Fluviis concessa sedendi
gloria; plebeio stat cetera more iuventus,
mille Amnes. liquidis incumbunt patribus udae
Naides et taciti mirantur sidera Fauni.
Tum gravis ex alto genitor sic orsus Olympo:
‘abduxere meas iterum mortalia curas
iam pridem neglecta mihi, Saturnia postquam
otia et ignavi senium cognovimus aevi:
sopitosque diu populos torpore paterno
sollicitae placuit stimulis impellere vitae,
incultis ne sponte seges grandesceret arvis,
undaret neu silva favis, neu vina tumerent
fontibus et totae fremerent in pocula ripae
(haut equidem invideo — neque enim livescere fas est
L2[O] vel nocuisse deos — sed, quod dissuasor honesti
luxus et humanas oblimat copia mentes),
provocet ut segnes animos rerumque remotas
ingeniosa vias paulatim exploret egestas
utque artes pariat sollertia, nutriat usus.
‘Nunc mihi cum magnis instat Natura querellis
humanum relevare genus, durumque tyrannum
inmitemque vocat regnataque saecula patri
commemorat parcumque Iovem se divite clamat,
qui campos horrere situ dumisque repleri
rura velim, nullis exornem fructibus annum.
se iam, quae genetrix mortalibus ante fuisset.
in dirae subito mores transisse novercae;
‘quid mentem traxisse polo, quid profuit altum
erexisse caput, pecudum si more pererrant
avia, si frangunt communia pabula glandes?
haecine vita iuvat silvestribus abdita lustris,
indiscreta feris?’ tales cum saepe parentis
pertulerim questus, tandem clementior orbi
Chaonio statui gentes avertere victu:
◆ atque adeo Cererem, quae nunc ignara malorum
verberat Idaeos torva cum matre leones,
per mare, per terras avido discurrere luctu
decretum, natae donec laetata repertae
indicio tribuat fruges, currusque feratur

7

nubibus ignotas populis sparsurus aristas
et iuga caerulei subeant Actaea dracones.
quodsi quis Cereri raptorem prodere divum
audeat, imperii molem pacemque profundam
obtestor rerum, natus licet ille sororve
vel coniunx fuerit natarumve agminis una,
se licet illa meo conceptam vertice iactet:
sentiet iratum procul aegide, sentiet ictum
fulminis et genitum divina sorte pigebit
optabitque mori: tunc vulnere saucius ipsi
tradetur genero, passurus prodita regna,
et sciet an propriae conspirent Tartara causae.
hoc sanctum: mansura fluant hoc ordine fata.’
dixit et horrendo concussit sidera motu.
At procul armisoni Cererem sub rupibus antri
securam placidamque diu iam certa peracti
terrebant simulacra mali, noctesque timorem
ingeminant omnique perit Proserpina somno.
namque modo adversis invadi viscera telis,
nunc sibi mutatas horret nigrescere vestes,
nunc steriles mediis frondere penatibus ornos.
stabat praeterea luco dilectior omni
laurus, virgineos quondam quae fronde pudica
umbrabat thalamos: hanc imo stipite caesam
vidit et incomptos focdari pulvere ramos
quaesivitque nefas. Dryades dixere gementes L1[I]
Tartarea Furias debellavisse bipenni.
Sed tunc ipsa sui iam non ambagibus ullis
nuntia materno facies ingesta sopori:
namque videbatur tenebroso obtecta recessu
carceris et saevis Proserpina vincta catenis,
non qualem Siculis olim mandaverat arvis
nec qualem roseis nuper convallibus Aetnae
suspexere deae: squalebat pulchrior auro
Caesaries et nox oculorum infecerat ignes
exhaustusque gelu pallet rubor, ille superbi
flammeus oris honos, et non cessura pruinis
membra colorantur picei caligine regni.
ergo hanc ut dubio vix tandem agnoscere visu
evaluit: ‘cuius tot poenae criminis?’ inquit.
‘unde haec informis macies? cui tanta potestas
in me saevitiae? rigidi cur vincula ferri
vix aptanda feris molles meruere lacerti?
tu mea, tu proles? an vana fallimur umbra?’
Illa refert: ‘heu dira parens nataeque peremptae
immemor! heu fulvas animo transgressa leaenas!
tantane te nostri tenuere oblivia? tantum
unica despicior? certe Proserpina nomen
dulce tibi, tali quae nunc, ut cernis, hiatu
suppliciis inclusa teror. tu saeva choreis
indulges? Phrygias vel nunc interstrepis urbes?

EXCLUDED:

Pre. 2 neglectumque diu deposuisset opus,
Pre. 4 quaerebant dulces flumina maesta modos.
Pre. 6 implorat citharae vacca tacentis opem.
Pre. 8 silvaque Bistoniam saepe secuta chelyn.
Pre. 10 Thracia pacifero contigit arva pede
Pre. 12 et Diomedeos gramine pavit equos,
Pre. 14 desuetae repetit fila canora lyrae
Pre. 16 pollice festivo nobile duxit ebur.
Pre. 18 pigrior adstrictis torpuit Hebrus aquis,
Pre. 20 excussit gelidas pronior Ossa nives;
Pre. 22 et comitem quercum pinus amica trahit,
Pre. 24 Orpheis laurus vocibus acta venit.
Pre. 26 vicinumque lupo praebuit agna latus.
Pre. 28 Massylam cervi non timuere iubam.
Pre. 30 Herculis et forti monstra subacta manu,
Pre. 32 intrepidusque fero riserit ore puer:
Pre. 34 taurus nec Stygii terruit ira canis.
Pre. 36 non Erymanthei gloria montis aper.
Pre. 38 appetis, occiduo ducis ab orbe greges
Pre. 40 et totiens uno victor ab hoste redis.
Pre. 42 non cervam volucres eripuere pedes.
Pre. 44 prostratis maduit nubigenis Pholoe.
Pre. 46 horruit, imposito cum premerere polo:
Pre. 48 lustrarunt umeros Phoebus et astra tuos.
Pre. 50 Florentine, mihi: tu mea plectra moves
Pre. 52 excutis et placidos ducis in orbe choros.

AS IF INTERLEAVED

language: Latin (late iv CE)
base text: Birt (1892)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 448 lines 2.0

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

CLAUDIAN

THE ABDUCTION OF PERSEPHONE

BOOK 3

PREVIEW Book 1

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

3

PRINT:
12 to **18**

Iuppiter interea cinctam Thaumantida nimbis
ire iubet totoque deos arcessere mundo.
illa colorato Zephyros illapsa volatu
numina conclamat pelagi Nymphasque morantes
increpat et Fluvios umentibus evocat antris.
ancipites trepidique ruunt, quae causa quietos
excierit, tanto quae res agitanda tumultu.
ut patuit stellata domus, considere iussi
nec confusus honor: caelestibus ordine sedes
prima datur; tractum proceres tenuere secundum
aequorei, placidus Nereus reverendaque Phorci
canities; Glaucum series extrema biformem
accipit et certo mansurum Protea vultu.
nec non et senibus Fluviis concessa sedendi
gloria; plebeio stat cetera more iuventus,
mille Amnes. liquidis incumbunt patribus udae
Naides et taciti mirantur sidera Fauni.
Tum gravis ex alto genitor sic orsus Olympo:
'abduxere meas iterum mortalia curas
iam pridem neglecta mihi, Saturnia postquam
otia et ignavi senium cognovimus aevi:
sopitosque diu populos torpore paterno
sollicitae placuit stimulis impellere vitae,
incultis ne sponte seges grandesceret arvis,
undaret neu silva favis, neu vina tumerent
L1[I] fontibus et totae fremerent in pocula ripae
(haut equidem invideo — neque enim livescere fas est
vel nocuisse deos — sed, quod dissuasor honesti
luxus et humanas oblimat copia mentes),
provocet ut segnes animos rerumque remotas
ingeniosa vias paulatim exploret egestas
utque artes pariat sollertia, nutriat usus.
'Nunc mihi cum magnis instat Natura querellis
humanum relevare genus, durumque tyrannum
inmitemque vocat regnataque saecula patri
commemorat parcumque Iovem se divite clamat,
qui campos horrere situ dumisque repleri
rura velim, nullis exornem fructibus annum.
se iam, quae genetrix mortalibus ante fuisset.
in dirae subito mores transisse novercae;
'quid mentem traxisse polo, quid profuit altum
erexisse caput, pecudum si more pererrant
avia, si frangunt communia pabula glandes?
haecine vita iuvat silvestribus abdita lustris,
indiscreta feris?' tales cum saepe parentis
pertulerim questus, tandem clementior orbi

Chaonio statui gentes avertere victu:

◆ atque adeo Cererem, quae nunc ignara malorum
verberat Idaeos torva cum matre leones,
per mare, per terras avido discurrere luctu
8 (6C) decretum, natae donec laetata repertae
indicio tribuat fruges, currusque feratur
nubibus ignotas populis sparsurus aristas
et iuga caerulei subeant Actaea dracones.
quodsi quis Cereri raptorem prodere divum
audeat, imperii molem pacemque profundam
obtestor rerum, natus licet ille sororve
vel coniunx fuerit natarumve agminis una,
se licet illa meo conceptam vertice iactet:
sentiet iratum procul aegide, sentiet ictum
fulminis et genitum divina sorte pigebit
optabitque mori: tunc vulnere saucius ipsi
tradetur genero, passurus prodita regna,
et sciet an propriae conspirent Tartara causae.
hoc sanctum: mansura fluant hoc ordine fata.'
dixit et horrendo concussit sidera motu.
At procul armisoni Cererem sub rupibus antri
securam placidamque diu iam certa peracti
terrebant simulacra mali, noctesque timorem
ingeminant omnique perit Proserpina somno.
namque modo adversis invadi viscera telis,
nunc sibi mutatas horret nigrescere vestes,
nunc steriles mediis frondere penatibus ornos.
stabat praeterea luco dilectior omni
laurus, virgineos quondam quae fronde pudica
umbrabat thalamos: hanc imo stipite caesam L2[O]
vidit et incomptos focdari pulvere ramos
quaesivitque nefas. Dryades dixere gementes
Tartarea Furias debellavisse bipenni.
Sed tunc ipsa sui iam non ambagibus ullis
nuntia materno facies ingesta sopori:
1 (1C) namque videbatur tenebroso obtecta recessu
carceris et saevis Proserpina vincta catenis,
non qualem Siculis olim mandaverat arvis
nec qualem roseis nuper convallibus Aetnae
suspexere deae: squalebat pulchrior auro
Caesaries et nox oculorum infecerat ignes
exhaustusque gelu pallet rubor, ille superbi
3 flammeus oris honos, et non cessura pruinis
membra colorantur picei caligine regni.
ergo hanc ut dubio vix tandem agnoscere visu
evaluit: 'cuius tot poenae criminis?' inquit.
'unde haec informis macies? cui tanta potestas
in me saevitiae? rigidi cur vincula ferri
vix aptanda feris molles meruere lacerti?
tu mea, tu proles? an vana fallimur umbra?'
Illa refert: 'heu dira parens nataeque peremptae
immemor! heu fulvas animo transgressa leaenas!
tantane te nostri tenuere oblivia? tantum
unica despicior? certe Proserpina nomen

dulce tibi, tali quae nunc, ut cernis, hiatu
suppliciis inclusa teror. tu saeva choreis
indulges? Phrygias vel nunc interstrepis urbes?
quodsi non omnem pepulisti pectore matrem,
si tua nata, Ceres, et non me Caspia tigris
edidit, his, oro, miseram defende cavernis
inque superna refer. prohibent si fata reverti,
vel tantum visura veni.’ Sic fata trementes
tendere conatur palmas. vis improba ferri
impedit et motae somnum solvere catenae.
obriguit visis: gaudet non vera fuisse;
complexu caruisse dolet. penetralibus amens
prosilit et tali compellat voce Cybeben:
‘Iam non ulterius Phrygia tellure morabor,
sancta parens: revocat tandem custodia cari
pignoris et cunctis obiecti fraudibus anni,
nec mihi Cyclopum quamvis extructa caminis
culmina fida satis. timeo ne fama latebras
prodiderit leviusque meum Trinacria celet
depositum. terret nimium vulgata locorum
nobilitas. aliis sedes obscurior oris
exquirenda mihi; gemitu flammisque propinquis
Enceladi nequeunt umbracula nostra taceri.
somnia quin etiam variis infausta figuris
saepe monent, nullusque dies non triste minatur
L2[I] augurium. quotiens flaventia serta comarum
sponte cadunt! quotiens exundat ab ubere sanguis!
larga vel invito prorumpunt flumina vultu
iniussaeque manus mirantia pectora tundunt.
si buxus inflare velim, ferale gemiscunt;
tympana si quatiam, planctus mihi tympana reddunt.
ah vereor, ne quid portendant omina veri!
hae longae nocuere morae!’ ‘Procul irrita venti
dicta ferant’, subicit Cybele; ‘nec tanta Tonanti
segnities, ut non pro pignore fulmina mittat.
i tamen et nullo turbata revertere casu.’
Haec ubi, digreditur templis. sed nulla ruenti
mobilitas: tardos queritur non ire dracones
inmeritasque movens alterno verbere pennas
Sicaniam quaerit, cum necdum absconderit Idam.
cuncta pavet speratque nihil. sic aestuat ales,
quae teneros humili fetus commiserit orno,
allatura cibos et plurima cogitat absens:
ne gracilem ventus decusserit arbore nidum.
ne furtum pateant homini, ne praeda colubris.
Ut domus excubiis incustodita remotis
Claudian et resupinati neglecto cardine postes
De Raptu ◆ flebilis et tacitae species apparuit aulae:
non expectato respectu cladis amictus
conscidit et fractas cum crine avellit aristas.

9 (7C) haeserunt lacrimae; nec vox aut spiritus oris
redditur, atque imis vibrat tremor ossa medullis; **Claudian**
succidui titubant gressus; foribusque reclusis, **De Raptu**
dum vacuas sedes et desolata pererrat
atria, semirutas confuso stamine telas
atque interruptas agnoscit pectinis artes.
divinus perit ille labor. spatiumque relictum
audax sacrilego supplebat aranea textu.
Nec deflet plangitve malum: tantum oscula telae
figit et abrumpit mutas in fila querellas:
attritosque manu radios proiectaque pensa
cunctaque virgineo sparsa oblectamina ludo
ceu natam pressat gremio; castumque cubile
desertosque toros et, sicubi sederat olim,
perlegit: attonitus stabulo ceu pastor inani,
cui pecus aut rabies Poenorum inopina leonum
aut populatrices infestavere catervae;
serus at ille redit vastataque pascua lustrans
non responsuros ciet imploratque iuvencos.
Atque ibi secreta tectorum in parte iacentem
conspicit Electram, natae quae sedula nutrix
Oceani priscas inter notissima Nymphas.
par Cereri pietas; haec post cunabula dulci
ferre sinu summoque Iovi deducere parvam
sueverat et genibus ludentem aptare paternis.
haec comes, haec custos, haec proxima, mater, haberi. **L3[O]**
tunc laceras effusa comas et pulvere canos
sordida sidereae raptus lugebat alumnae.
Hanc aggressa Ceres, postquam suspiria tandem
laxavit frenosque dolor: ‘quod cernimus’, inquit,
‘excidium? cui praeda feror? regnatne maritus
2 (2C) an caelum Titanes habent? quae talia vivo
ausa Tonante manus? rupitne Typhoia cervix
Inarimen? fractane iugi compage Vesevi
Alcyoneus Tyrrhena pedes per stagna cucurrit?
an vicina mihi quassatis faucibus Aetna
protulit Enceladum? nostros an forte Penates
appetiit centum Briareia turba lacertis?
4 heu, ubi nunc es, nata, mihi? quo, mille ministrae,
quo, Cyane? volucres quae vis Sirenas abegit?
haecine vestra fides? sic fas aliena tueri
pignora?’ Contremuit nutrix, maerorque pudori
cedit, et aspectus miserae non ferre parentis
emptum morte velit longumque inmota moratur
auctorem dubium certumque expromere funus.
vix tamen haec: ‘Acies utinam vesana Gigantum
hanc dederit cladem! levius communia tangunt.
sed divae, multoque minus quod rere, sorores
in nostras (nimium!) coniuravere ruinas.
insidias superum, cognatae vulnera cernis

invidiae. Phlegra nobis infensior aether!
Florebat tranquilla domus; nec limina virgo
linquere nec virides audebat visere saltus
praeceptis obstricta tuis. telae labor illi;
Sirenes requies. sermonum gratia mecum,
mecum somnus erat cautique per atria ludi:
cum subito (dubium quonam monstrante latebras
rescierit) Cytherea venit suspectaque nobis
ne foret, hinc Phoeben comites, hinc Pallada iunxit.
protinus effuso laetam se fingere risu
nec semel amplecti nomenque iterare sororis
et dura de matre queri, quae tale recessu
maluerit damnare decus vetitamque dearum
colloquio patriis procul amandaverit astris.
nostra rudis gaudere malis et nectare largo
instaurare dapes. nunc arma habitumque Dianae
induitur digitisque attemptat mollibus arcum,
nunc crinita iubis galeam, laudante Minerva,
implet et ingentem clipeum gestare laborat
'Prima Venus campos Aetnaeaque rura maligno
ingerit adflatu. vicinos callida flores
ingeminat meritumque loci velut inscia quaerit
nec credit, quod bruma rosas innoxia servet,
quod gelidi rubeant alieno germine menses
verna nec iratum timeant virgulta Booten.
L3[I] dum loca miratur, studio dum flagrat eundi,
persuadet; teneris, heu, lubrica moribus aetas!
quos ego nequidquam planctus, quas inrita fudi
ore preces! ruit ilia tamen confisa sororum
praesidio; famulae longo post ordine Nymphae.
Itur in aeterno vestitos gramine colles
et prima sub luce legunt, cum rore serenus
albet ager sparsosque bibunt violaria sucos.
sed postquam medio sol altior institit axi,
ecce polum nox foeda rapit tremefactaque nutat
insula cornipedum pulsu strepituque rotarum.
nosse nec aurigam licuit: seu mortifer ille
seu Mors ipsa fuit. livor permanat in herbas;
deficiunt rivi; squalent rubigine prata
et nihil afflatum vivit: pallere ligustra,
expirare rosas, decrescere lilia vidi.
ut rauco reduces tractu detorsit habenas,
nox sua prosequitur currum, lux redditur orbi.
Persephone nusquam. voto rediere peracto
nec mansere deae. mediis invenimus arvis
exanimem Cyanen: cervix redimita iacebat
et caligantes marcebant fronte coronae.
aggredimur subito et casus scitamur eriles
(nam propior cladi steterat): quis vultus equorum?
quis regat? illa nihil, tacito sed laesa veneno
10 (8C) solvitur in laticem: subrepit crinibus umor;
liquitur in roremque pedes et brachia manant
nostraque mox lambit vestigia perspicuus fons.
discedunt aliae. rapidis Acheloides alis
sublatae Siculi latus obsedere Pelori
accensaeque malo iam non impune canoras
in pestem vertere lyras: vox blanda carinas
alligat; audito frenantur carmine remi.
sola domi luctu senium tractura relinquor.'
Haeret adhuc suspensa Ceres et singula demens
ceu nondum transacta timet; mox lumina torquens
vultu ad caelicolas furiato pectore fertur.
arduus Hyrcana quatitur sic matre Niphates,
cuius Achaemenio regi ludibria natos
advexit tremebundus eques: fremit illa marito
mobilior Zephyro totamque virentibus iram
dispergit maculis timidumque hausura profundo
ore virum vitreae tardatur imagine formae.
Haut aliter toto genetrix bacchatur Olympo
'reddite "vociferans." non me vagus edidit amnis;
non Dryadum de plebe sumus. turrita Cybebe
me quoque Saturno genuit. quo iura deorum,
quo leges cecidere poli? quid vivere recte
proderit? en audet noti Cytherea pudoris
ostentare suos post Lemnia vincula vultus!
hos animos bonus ille sopor castumque cubile L3[I]
praebuit! amplexus hoc promeruere pudici!
nec mirum, si turpe nihil post talia ducit.
quid vos expertes thalami? tantumne relictus
virginitatis honos? tantum mutata voluntas?
iam Veneri iunctae, sociis raptoribus, itis?
3 (3C) o templis Scythiae atque hominem sitientibus aris
utraque digna coli! tanti quae causa furoris?
quam mea vel tenui dicto Proserpina laesit?
scilicet aut caris pepulit te, Delia, silvis
aut tibi commissas rapuit, Tritonia, pugnas!
an gravis eloquio? vestros an forte petebat
importuna choros? atqui Trinacria longe,
esset ne vobis oneri, deserta colebat.
quid latuisse iuvat? rabiem livoris acerbi
nulla potest placare quies.' His increpat omnes
vocibus. ast illae (prohibet sententia patris)
aut reticent aut nosse negant responsaque matri
dant lacrimas. quid agat? rursus se victa remittit
inque humiles devecta preces: 'Ignoscite, si quid
intumuit pietas, si quid flagrantius actum
quam miseros decuit. supplex miserandaque vestris
advolvor genibus: liceat cognoscere sortem.
hoc tantum liceat: certos habuisse dolores.
scire peto, quae forma mali; quamcumque dedistis

fortunam, sit nota: feram fatumque putabo,
non scelus. aspectum, precor, indulgete parenti;
non repetam. quaesita manu securus habeto
quisquis es; affirmo praedam; desiste vereri.
quodsi nos aliquo praevenit foedere raptor,
tu certe, Latona, refer: confessa Diana
forte tibi. nosti quid sit Lucina, quis horror
pro genitis et quantus amor, partusque tulisti
tu geminos: haec una mihi. sic crine fruaris
semper Apollineo, sic me felicior aevum
mater agas.' Largis tunc imbribus ora madescunt.
'quid? tantum dignum fieri dignumque taceri?
hei mihi, discedunt omnes! quid vana moraris
ulterius? non bella palam caelestia sentis?
quin potius natam pelago terrisque requiris?
accingar lustrare diem, per devia rerum
indefessa ferar. nulla cessabitur hora,
non requies, non somnus erit, dum pignus ademptum
inveniam, gremio quamvis mergatur Hiberae
Tethyos et Rubro iaceat vallata profundo.
non Rheni glacies, non me Riphaea tenebunt
frigora: non dubio Syrtis cunctabitur aestu.
stat finem penetrare Noti Boreaeque nivalem
vestigare domum; primo calcabitur Atlas
occasu facibusque meis lucebit Hydaspes.
L3[O] impius errantem videat per rura, per urbes
Iuppiter; extincta satietur paelice Iuno.
insultate mihi, caelo regnate superbi,
ducite praeclarum Cereris de stirpe triumphum!'
Haec fatur notaeque iugis illabitur Aetnae
noctivago taedas informatura labori.
Lucus erat prope flumen Acin, quod Candida praefert
saepe mari pulchroque secat Galatea natatu,
densus et innexis Aetnaea cacumina ramis
qua licet usque tegens. illic posuisse cruentam
aegida captivamque pater post proelia praedam
advexisse datur. Phlegraeis silva superbit
exuviis totumque nemus victoria vestit.
hic patuli rictus et prodigiosa Gigantum
tergora dependent, et adhuc crudele minantur
affixae truncis facies inmaniaque ossa
serpentum passim cumulis exanguibus albent,
et rigidae multo suspirant fulmine pelles;
nullaque non magni iactat se nominis arbor:
haec centumgemini strictos Aegaeonis enses
curvata vix fronde levat; liventibus illa
exultat Coei spoliis; haec arma Mimantis
◆ sustinet; hos onerat ramos exutus Ophion.
altior at cunctis abies umbrosaque late
ipsius Enceladi fumantia gestat opima,

11 (9C) summi terrigenum regis, caderetque gravata
pondere, ni lassam fulciret proxima quercus.
inde timor numenque loco, nemorisque senectae
parcitur, aetheriisque nefas nocuisse trophaeis.
pascere nullus oves nec robora laedere Cyclops
audet et ipse fugit sacra Polyphemus ab umbra.
Non tamen hoc tardata Ceres. accenditur ultro
relligione loci vibratque infesta securim
ipsum etiam feritura Iovem: succidere pinus
aut magis enodes dubitat prosternere cedros
exploratque habiles truncos rectique tenorem
stipitis et certo pertemptat brachia nisu.
sic, qui vecturus longinqua per aequora merces
molitur tellure ratem vitamque procellis
obiectare parat, fagos metitur et alnos
et varium rudibus silvis accommodat usum:
quae longa est, tumidis praebebit cornua velis;
quae fortis, clavo potior; quae lenta, favebit
remigio; stagni patiens aptanda carinae.
Tollebant geminae capita inviolata cupressus
caespite vicino: quales non rupibus Idae
miratur Simois, quales non divite ripa
lambit Apollinei nemoris nutritor Orontes.
germanas adeo credas; sic frontibus aequis
astant et socio despectant vertice lucum.
hae placuere faces. pernix invadit utramque L2[I]
cincta sinus, exerta manus, armata bipenni
alternasque ferit totisque obnixa trementes
viribus impellit. pariter traxere ruinam
et pariter posuere comas campoque recumbunt,
Faunorum Dryadumque dolor. complectitur ambas,
4 (4C) sicut erant, alteque levat retroque solutis
crinibus ascendit fastigia montis anheli
exsuperatque aestus et nulli pervia saxa
atque indignantes vestigia calcat harenas:
qualis pestiferas animare ad crimina taxos
torva Megaera ruit, Cadmi seu moenia poscat
sive Thyesteis properet saevire Mycenis:
6 dant tenebrae manesque locum plantisque resultant
Tartara ferratis, donec Phlegethontis ad undam
constitit et plenos excepit lampade fluctus.
Postquam perventum scopuli flagrantis in ora,
protinus arsuras aversa fronte cupressus
faucibus iniecit mediis lateque cavernas
texit et undantem flammarum obstruxit hiatum.
compresso mons igne tonat claususque laborat
Mulciber: obducti nequeunt exire vapores.
coniferi micuere apices crevitque favillis
Aetna novis: strident admisso sulphure rami.
tum, ne deficerent tantis erroribus, ignes

Claudian
De Raptu

semper inocciduos insopitosque manere 12
 iussit et arcano perfudit robora suco,
 quo Phaethon inrorat equos, quo Luna iuvencos.
Iamque soporiferas nocturna silentia terris
explicuere vices: laniato pectore longas
incohat illa vias et sic ingressa profatur:
'Non tales gestare tibi, Proserpina, taedas
sperabam; sed vota mihi communia matrum
et thalami festaeque faces caeloque canendus
ante oculos hymenaeus erat. sic numina fatis
volvimur et nullo Lachesis discrimine saevit?
quam nuper sublimis eram quantisque procorum
cingebar studiis! quae non mihi pignus ob unum
cedebat numerosa parens! tu prima voluptas,
tu postrema mihi; per te fecunda ferebar.
o decus, o requies, o grata superbia matris,
qua gessi florente deam, qua sospite numquam
inferior Iunone fui. nunc squalida, vilis.
hoc placitum patri. cur autem adscribimus illum
his lacrimis? ego te, fateor, crudelis ademi,
quae te deserui solamque instantibus ultro
hostibus exposui. raucis secura fruebar
nimirum thiasis et laeta sonantibus armis
iungebam Phrygios, cum tu raperere, leones,
accipe quas merui poenas. en ora fatiscunt
L2[O] vulneribus grandesque rubent in pectore sulci!
inmemor en uterus crebro contunditur ictu.
Qua te parte poli, quo te sub cardine quaeram?
quis monstrator erit? quae me vestigia ducent?
qui currus? ferus ipse quis est? terraene, marisne
incola? quae volucrum deprendam signa rotarum?
ibo, ibo quocumque pedes, quocumque iubebit 5
casus: sic Venerem quaerat deserta Dione.
Efficietne labor? rursus te, nata, licebit
amplecti? manet ille decor, manet ille genarum
fulgor? an infelix talem fortasse videbo,
qualis nocte venis, qualem per somnia vidi?'
Sic ait et prima gressus molitur ab Aetna
exitiique reos flores ipsumque rapinae 7
detestata locum sequitur dispersa viarum
indicia et pleno rimatur lumine campos
inclinatque faces. omnis madet orbita fletu;
omnibus admugit. quocumque it in aequore, fulvis.
adnatat umbra fretis extremaque lucis imago
Italiam Libyamque ferit: clarescit Etruscum
litus et accenso resplendent aequore Syrtes.
antra procul Scyllaea petit canibusque reductis
3.448 ◆ pars stupefacta silet, pars nondum exterrita latrat.
1.13 Inferni raptoris equos afflataque curru
1.14 sidera Taenario caligantesque profundae 17

Iunonis thalamos audaci promere cantu
mens congesta iubet. gressus removete profani:
iam furor humanos nostro de pectore sensus
expulit et totum spirant praecordia Phoebum;
iam mihi cernuntur trepidis delubra moveri
sedibus et claram dispergere limina lucem
adventum testata dei; iam magnus ab imis
auditur fremitus terris templumque remugit
Cecropium sanctasque faces extollit Eleusis.
angues Triptolemi strident et squamea curvis
colla levant attrita iugis lapsuque sereno
erecti roseas tendunt ad carmina cristas.
ecce procul ternis Hecate variata figuris
exoritur, levisque simul procedit Iacchus
crinali florens hedera, quem Parthica velat
tigris et auratos in nodum colligit ungues:
ebria Maeonius firmat vestigia thyrsus.
Di, quibus innumerum vacui famulatur Averni
vulgus iners, opibus quorum donatur avaris
quidquid in orbe perit, quos Styx liventibus ambit
interfusa vadis et quos fumantia torquens
aequora gurgitibus Phlegethon perlustrat anhelis:
vos mihi sacrarum penetralia pandite rerum
et vestri secreta poli: qua lampade Ditem
flexit Amor; quo ducta ferox Proserpina raptu
possedit dotale Chaos quantasque per oras L1[I]
sollicito genetrix erraverit anxia cursu;
unde datae populis fruges et glande relicta
cesserit inventis Dodonia quercus aristis.
Dux Erebi quondam tumidas exarsit in iras
proelia moturus superis, quod solus egeret
conubiis sterilesque diu consumeret annos
impatiens nescire torum nullasque mariti
inlecebras nec dulce patris cognoscere nomen.
iam quaecumque latent ferali monstra barathro
in turmas aciemque ruunt contraque Tonantem ◆ 1.50
coniurant Furiae, crinitaque sontibus hydris
Tesiphone quatiens infausto lumine pinum
armatos ad castra vocat pallentia Manes.
paene reluctatis iterum pugnantia rebus
rupissent elementa fidem penitusque revulso
carcere laxatis pubes Titania vinclis
vidisset caeleste iubar rursusque cruentus
Aegaeon positis aucto de corpore nodis
obvia centeno vexasset fulmina motu.
Sed Parcae vetuere minas orbique timentes
ante pedes soliumque ducis fudere severam
canitiem genibusque suas cum supplice fletu
admovere manus: quarum sub iure tenentur
omnia, quae seriem fatorum pollice ducunt 1.64

longaque ferratis evolvunt saecula fusis.
prima fero Lachesis clamabat talia regi
incultas dispersa comas: ‘O maxime noctis
arbiter umbrarumque potens, cui nostra laborant
stamina, qui finem cunctis et semina praebes
nascendique vices alterna morte rependis,
qui vitam letumque regis (nam quidquid ubique
gignit materies, hoc te donante creatur
debeturque tibi certisque ambagibus aevi
rursus corporeos animae mittuntur in artus):
ne pete firmatas pacis dissolvere leges,
quas dedimus nevitque colus, neu foedera fratrum
civili converte tuba. cur impia tollis
signa? quid incestis aperis Titanibus auras?
posce Iovem; dabitur coniunx.’ Vix illa pepercit
erubuitque preces, animusque relanguit atrox
quamvis indocilis flecti: ceu turbine rauco
cum gravis armatur Boreas glacieque nivali
hispidus et Getica concretus grandine pennas
disrumpit, pelagus, silvas camposque sonoro
flamine rapturus; si forte adversus aenos
Aeolus obiecit postes, vanescit inanis
impetus et fractae redeunt in claustra procellae.
tunc Maia genitum, qui fervida dicta reportet,
imperat acciri. Cyllenius astitit ales
somniferam quatiens virgam tectusque galero.
ipse rudi fultus solio nigraque verendus
maiestate sedet: squalent inmania foedo
sceptra situ; sublime caput maestissima nubes
asperat et dirae riget inclementia formae:
terrorem dolor augebat. tunc talia celso
ore tonat (tremefacta silent dicente tyranno
atria: latratum triplicem compescuit ingens
ianitor et presso lacrimarum fonte resedit
Cocytos tacitisque Acheron obmutuit undis
et Phlegethonteae requierunt murmura ripae):
‘Atlantis Tegeaee nepos, commune profundis
et superis numen, qui fas per limen utrumque
solus habes geminoque facis commercia mundo,
i celer et proscinde Notos et iussa superbo
redde Iovi; ‘tantumne tibi, saevissime frater,
in me iuris erit? sic nobis noxia vires
cum caelo Fortuna tulit? num robur et arma
perdidimus, si rapta dies? an forte iacentes
ignavosque putas, quod non Cyclopia tela
stringimus aut vanas tonitru deludimus auras?
nonne satis visum, grati quod luminis expers
tertia supremae patior dispendia sortis
informesque plagas, cum te laetissimus ornet
Signifer et vario cingant splendore Triones;

Claudian
De Raptu

sed thalamis etiam prohibes? Nereia glauco
Neptunum gremio complectitur Amphitrite:
te consanguineo recipit post fulmina fessum
Iuno sinu. quid enim narrem Latonia furta,
quid Cererem magnamque Themin? tibi tanta creandi
copia; te felix natorum turba coronat.
ast ego deserta maerens inglorius aula
implacidas nullo solabor pignore curas?
non adeo toleranda quies. primordia testor
noctis et horrendae stagna intemerata paludis:
si dicto parere negas, patefacta ciebo
Tartara, Saturni veteres laxabo catenas.
obducam tenebris solem, compage soluta
lucidus umbroso miscebitur axis Averno.’
Vix ea fatus erat, iam nuntius astra tenebat.
audierat mandata pater secumque volutat
diversos ducens animos, quae tale sequatur
coniugium Stygiosque velit pro sole recessus.
certa requirenti tandem sententia sedit.
Hennaeae Cereri proles optata virebat
unica, nec tribuit subolem Lucina secundam
fessaque post primos haeserunt viscera partus
infecunda quidem: sed cunctis altior extat
matribus et numeri damnum Proserpina pensat.
hanc fovet, hanc sequitur: vitulam non blandius ambit
torva parens, pedibus quae nondum proterit arva
nec nova lunatae curvavit germina frontis.
iam matura toro plenis adoleverat annis
virginitas, tenerum iam pronuba flamma pudorem
sollicitat mixtaque tremit formidine votum.
personat aula procis: pariter pro virgine certant
Mars clipeo melior, Phoebus praestantior arcu;
Mars donat Rhodopen, Phoebus largitur Amyclas
et Delon Clariosque Lares; hinc aemula Iuno.
hinc poscit Latona nurum. despexit utrumque
flava Ceres raptusque timens (heu caeca futuri!)
commendat Siculis furtim sua gaudia terris
[infidis Laribus natam commisit alendam,
aethera deseruit Siculasque relegat in oras]
ingenio confisa loci. Trinacria quondam
Italiae pars iuncta fuit; sed pontus et aestus
mutavere situm. rupit confinia Nereus
victor et abscissos interluit aequore montes
parvaque cognatas prohibent discrimina terras.
nunc illam socia ruptam tellure trisulcam
opposuit natura mari: caput inde Pachyni
respuit Ionias praetentis rupibus iras;
hinc latrat Gaetula Thetis Lilybaeaque pulsat
brachia consurgens; hinc indignata teneri
concutit obiectum rabies Tyrrhena Pelorum.
in medio scopulis se porrigit Aetna perustis,